

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän rahoitusta koskevia säännöksiä. Järjestelmä rahoitettaisiin edelleen perusturvaosuudella ja lisäturvaosuudella. Perusturvaosuudesta vastaavat Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja lisäturvaosuudesta vakuutetut ja valtio.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslattia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksista kuuluisi perusturvaosuuteen 40,4 prosenttia ja lisäturvaosuuteen 59,6 prosenttia. Perusturvaosuuden rahoituksessa Kansaneläkelaitoksen osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksista nousisi 26 prosentista 30,8 prosenttiin ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osuus laskisi 15,09 prosentista 9,6 prosenttiin.

Lisäturvan rahoituksessa valtion osuus ehdotetaan alennettavaksi nykyisestä 32,95 prosentista 27,8 prosenttiin kokonaiskustannuksista ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuus nykyisestä 32,95 prosentista 31,8

prosenttiin.

Myös perusturvan rahoituksen osalta ehdotetaan siirryttäväksi työvahinkoturvan järjestämisestä aiheutuvan vastuun rahastointiin. Tähän liittyen ehdotetaan lisäksi, että Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos maksaisivat uudistuksen siirtymäkaunaan niin sanottua korvausvastuun täydennysmaksua. Sillä katettaisiin perusturvan osalta ennen vuotta 2004 syntynyttä kattamattomaa vastuuta. Arvion mukaan täydennysmaksu olisi vuosina 2004—2018 keskimäärin 2,8 miljoonaa euroa vuodessa.

Kun otetaan huomioon valtion osuus lisäturvan rahoituksessa ja valtion osuus Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen rahoituksen kautta, ehdotetut muutokset lisäävät valtion kustannuksia noin 2,2 miljoonalla eurolla vuonna 2004.

Esitys liittyy valtion vuoden 2004 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Maatalousyrittäjien sosiaaliturva on rakennettu Suomessa ansioperusteiseksi, kuten muidenkin yrittäjien. Maatalousyrittäjillä on oikeus työeläketurvaan ja tapaturmaturvaan. Turvaa täydentää Kansaneläkelaitoksen hoitama perusturva. Maatalousyrittäjätoiminnan erityispiirteistä johtuen valtio on ottanut osin vastatakseen etuuskien rahoituksesta. Näin on pystytty varmistamaan tarkoituksenmukaisen eläke- ja tapaturmaturvan ulottaminen myös maatalousyrittäjiin. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaan maatalousyrittäjien pakollisen tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja sijoitusten tuotolla. Vakuutusmaksuosuutta ja valtion osuutta nimitetään lisäturvaosuudeksi. Perusturvaosuudella katetaan sellaista sosiaalivakuutuksen etuutta, johon maatalousyrittäjällä olisi oikeus ilman maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmääkin, mutta joka etuusjärjestelmien ensisijaisuusjärjestyksen vuoksi maksetaan sen kautta. Muut maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kustannukset ovat lisäturvaa.

Perusturvaosuuden rahoitukseen osallistuvat perusturvan etuuksista vastaavat laitokset, Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos, siinä määrin kuin näitä etuuksia tulee maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmästä kunakin vuonna maksettaviksi. Kansaneläkelaitos maksaa järjestelmään säästyvät sairausvakuutuslain (364/1963, SVL), kansaneläkelain (347/1956, KEL) ja yleisen perhe-eläkelain (38/1969, PEL) mukaiset etuudet ja Maatalo-

usyrittäjien eläkelaitos säästyvät maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969, MYEL) mukaiset työeläke-etuudet.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmässä ei ole suoritettu tähän mennessä perusturvan osalta rahastointia tulevia korvausvastuita varten. Perusturvan osuuksista vastaavia laitoksia ei ole katsottu voitavan velvoittaa osallistumaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kustannuksiin siltä osin kuin siinä suoritetaan rahastointia. Osin tästä johtuen rahoitusosuuksien määrittely ei ole ollut riittävän selkeä.

Lisäturvan rahoittavien maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuus ja valtion osuus ovat nykyisen lain mukaan yhtä suuret. Lopullisia rahoitusosuuksia laskettaessa lakiin kirjattuja valtion ja vakuutettujen lisäturvaosuuksia muutetaan ottaen huomioon se, ettei valtio enää osallistu maatalousyrittäjien vapaaehtoisen työtapaturmavakuutuksen lisäturvan rahoitukseen.

Lisäturvan rahoituksessa noudatetaan niin sanottujen jatkuvien korvausten osalta samanlaista rahastointiperiaatetta kuin tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaisessa työntekijöiden tapaturmavakuutuksessa. Sosiaali- ja terveysministeriö on viimeksi vahvistanut maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen rahastointiperusteet vuonna 2002.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:ssä on suoraan määrätty ne prosentiosuudet, joilla eri rahoittajaosapuolet osallistuvat maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kokonaiskustannusten kattamiseen. Voimassa olevan lain mukaiset kustannusosuudet näkyvät vuoden 2004 tasossa seuraavasta taulukosta.

Osuus kokonaiskustannuksista v. 2004

	%
Perusturva	
SVL:n mukainen sairaanhoito	9,6
SVL:n mukaiset päivärahat	9,3
KEL:n mukaiset eläkekulut	6,67
PEL:n mukaiset eläkekulut	0,43
MYEL:n mukaiset eläkekulut	15,09
Perusturva yhteensä	41,1
Lisäturva	
Vakuutettujen osuus	32,95
Valtion osuus	32,95
Lisäturva yhteensä	65,9

Perus- ja lisäturvan prosenttilukujen summa ei ole 100, koska perusturvaosuutena käsitellään aikaisempaa vastuuvajasta.

Nykyisen rahoitusjärjestelmän epäkohdaksi on nähty se, että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän rahoitusta varten vuosittain perittävä rahamäärä ei vastaa järjestelmän saman vuoden kokonaiskustannuksiksi ilmoitettua rahamäärää. Vuosina 1982—1998 rahoitukseen tarvittu rahamäärä on ollut kokonaiskustannuksia pienempi. Vuodesta 1998 lähtien se on ollut tätä suurempi. Ero johtuu järjestelmän kokonaiskustannusten määrittelytavasta ja perusturvan kattamatta jätetystä rahasto-osasta.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisista tapaturma- ja perhe-eläkkeistä ja haittarahoista sekä haitta- ja muista lisistä kirjataan vuosittain kokonaiskustannuksiksi alkavien ja muuttuvien etuuksien pääoma-arvot. Koska perusturvan osalta ei kuitenkaan ole tehty rahastointia, perusturvan rahoitusosuusprosentit on määriteltävä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa niin, että perusturvasta katetaan vuosittain edellä mainituista etuuslajeista vain vuosittain ulos maksettavia korvauksia vastaava rahamäärä. Siihen saakka, kun maatalousyrittäjille korvattavien tapaturmien lukumäärä kasvoi tai pysyi ainakin suhteellisen vakiona, uusien etuuksien pääoma-arvot olivat suuremmat kuin vastaavina etuuksina vuosittain ulos maksetut korvaukset. Näin järjestelmän vuotuisen rahoitukseen ei tarvittu kaikkea kokonaiskustannuksiksi luettavaa rahamäärää ja erotus jäi perus-

turvan vastuuvajaukseksi.

Tilanne on muuttunut, kun uusien tapaturmien lukumäärä on alentunut, mutta aikaisemmista jatkuvista korvauksista suurin osa on edelleen maksussa. Nyt vuosittaiseen jatkuvien etuuksien rahoitukseen tarvitaan enemmän rahaa kuin mikä on uusien etuuksien pääoma-arvo. Vuosittain rahoitettava määrä on siten nykyisin suurempi kuin järjestelmän kokonaiskustannus kyseisenä vuonna. Käytännössä perusturvalaitoksilta peritään nyt aikaisemmin kattamatta jääneitä vastuita. Tämä on tehnyt rahoitusjärjestelmästä vaikeaselkoisen.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin nykyisin kirjattu Kansaneläkelaitoksen rahoitusosuus on vaikea hahmottaa sen vuoksi, että kansaneläkelain ja yleisen perhe-eläkelain mukaisia eläkekuluja vastaavat prosentiosuudet ovat vuosittain muuttuvia. Myös maatalousyrittäjien eläkelaitoksen rahoitusosuutta tarkoitettavaa prosenttilukua muutetaan vuosittain.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 3 momentin mukaan se määrä, jolla sijoitusten tuotto ylittää laskuperustekorona mukaisen tuoton, vähennetään yhtä suurin osin maatalousyrittäjien vakuutusmaksuudesta ja valtion rahoitusosuudesta. Säännös on otettu lakiin sen vuoksi, että pääomittettujen korvausten rahoitukseen osallistuvat nykyisen lain mukaan vain vakuutetut ja valtio. Siksi on perusteltua, että myös sijoituksista tuleva korkohyöty ohjataan vain niille.

Lisäturvan osalta nykyiseen lakiin on kirjattu valtion ja vakuutettujen rahoitusosuuksiksi saman suuruiset prosenttiosuudet kokonaiskustannuksista. Nämä prosenttiluvut eivät kuitenkaan osoita lopullisia rahoitusosuuksia. Laissa on lisäksi määräys, miten prosenttilukuja korjataan lopullisia rahoitusosuuksia laskettaessa sen johdosta, että valtio ei osallistu enää maatalousyrittäjien vapaaehtoisen työtapaturmavakuutuksen lisäturvan kustantamiseen.

Rahoitusosuusien jakautumisesta tehtiin viimeksi selvitys vuosina 1997-1998. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:ään nykyisin kirjatut prosenttiosuudet perustuvat tähän selvitykseen (laki maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n muuttamisesta 878/1998). Rahoitusosuusien määritymiseen vaikuttaviin etuuksiin tehtävät muutokset muuttavat maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän perus- ja lisäturvan suhdetta. Siksi rahoitusosuusien oikeellisuus on aiheellista aika ajoin tarkistaa. Hallituksen esityksessä, joka koski nykyisten rahoitusosuusien kirjaamista maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin (HE 167/1998 vp.) todetaan, että rahoitussuhteiden tarkistuslaskenta olisi uudistettava määrävuosien kuluttua, esimerkiksi vuonna 2003.

2. Ehdotetut muutokset

Perusturvaosuuden rahastointi

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän rahoituksen pääperiaatetta ei esitetä muutettavaksi. Järjestelmän kustannukset rahoitettaisiin edelleen perusturva- ja lisäturvaosuudella. Perusturvaosuus vastaisi edelleen sosiaalivakuutusetuuksia, joihin maatalousyrittäjällä olisi oikeus ilman maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmääkin, mutta jotka sosiaalivakuutusjärjestelmien ensisijaisuusjärjestyksen vuoksi maksetaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kautta. Muut järjestelmän kustannukset ovat lisäturvaa, joka rahoitettaisiin edelleen valtion osuudella ja vakuutettujen vakuutusmaksuosuudella.

Perusturvan rahoitukseen osallistuisivat nykyiseen tapaan perusturvan etuuksista vastaavina laitoksina Kansaneläkelaitos ja Maa-

talousyrittäjien eläkelaitos. Aikaisemmasta poiketen myös perusturvaan kuuluvista etuuksista vastaavat laitokset osallistuisivat omalta osaltaan jatkuvien korvausten rahoitukseen sitä mukaa kuin vastuita näistä etuuksista syntyy. Tähän saakka ne ovat maksaneet osuutensa sitä mukaa kuin korvauksia on maksettu. Muutos toteutettaisiin siten, että myös perusturvan rahoittajat osallistuisivat työvahinkoturvan järjestämisestä aiheutuvan vastuun eli tulevien menojen peittämiseen tarkoitettun korvausvastuun rahoittamiseen. Tästä ehdotetaan säädettäväksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 20 §:ssä. Vastaavasti maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että perusturvalaitokset osallistuisivat siinä säädetyin korvausvastuun rahastotäydennyksen rahoittamiseen jäljempänä ehdotettavan rahoitusosuuden mukaan ja että momentin ensimmäinen virke kumotaan tarpeettomana. Lisäksi ehdotetaan, että sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta rahastotäydennystä koskevat perusteet. Uuteen perusturvan rahastoiivaan järjestelmään siirtyminen edellyttää vielä, että perusturvan osalta täydennetään tähän mennessä kattamatta jääneet vastuut. Tämä esitetään toteutettavaksi jäljempänä ehdotettavan maksuajan kuluessa.

Pykälän nykyinen 4 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Siten 15 §:n 5 momentin määräykset siirtyisivät pykälän 4 momenttiin.

Kokonaiskustannusten määrittely

Voimassa olevan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 13 §:n 1 momentin mukaan tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksiksi luetaan vakuutusvastuu, työturvallisuuskulut ja kohtuulliset hoitokulut. Saman pykälän 3 momentissa todetaan, että sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa ne perusteet, joiden mukaan kokonaiskustannukset lasketaan.

Järjestelmän rahoitustapa edellyttää, että kokonaiskustannukset ovat selkeästi määritellyt ja vastaavat mahdollisimman tarkasti järjestelmän vastuita kunakin ajankohtana. Siksi ehdotetaan, että nykyistä koko-

naiskustannusten laskentatapa muutettaisiin siten, että uudessa laskentatavassa luovutettiin nykyisestä termistä vakuutusvastuu. Se korvattaisiin työntekijöiden tapaturmavakuutuksen rahoituksessa käytetyllä termillä korvauskulut. Ne määräytyisivät siten, että kaikki vuoden aikana maksetut etuudet indeksioitaisiin ja vuoden aikana tapahtunut pääomavastuun muutos laskettaisiin yhteen.

Pääomavastuun muutos laskettaisiin sosiaali- ja terveysministeriön maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 13 §:n 3 momentin nojalla vahvistamien perusteiden mukaisesti. Pääomavastuun muutoksen rahoittamiseen osallistuisivat kaikki järjestelmän rahoittajaosapuolet. Se tapahtuisi samassa suhteessa kuin osapuolet rahoittavat ulos maksettavia pääomituksen piiriin kuuluvia korvauksia (tapaturma- ja perhe-eläkkeet, haittarahat sekä haitta- ja muut lisät).

Korvauskulujen lisäksi kokonaiskustannuksiin kuuluisivat, kuten nykyisinkin työturvallisuuskulut ja kohtuulliset hoitokulut. Niiden laskentatapaan ei tässä yhteydessä esitetä muutoksia.

Uuden laskentatavan ansiosta järjestelmän kokonaiskustannus (korvauskulut, työturvallisuuskulut ja hoitokulut) ilmentäisi entistä tarkemmin kunakin vuonna maksettujen korvausten ja tulevana vastuuna olevien korvausten kokonaismäärää. Kun kaikki rahoittajaosapuolet osallistuvat samalla periaatteella järjestelmän kustannuksiin, lakiin voidaan kirjata kaikille rahoitusosuusprosentit, jotka suoraan vastaavat niiden osuutta järjestelmän kokonaiskustannuksista.

Kokonaiskustannuksen uusittu sisältö edellyttää maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 13 §:n 1 momentin muuttamista ja sosiaali- ja terveysministeriön maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 13 §:n 3 momentin perusteella vahvistamien perusteiden tarkistusta.

Sijoitusten tuoton jakaminen

Esityksen mukaan rahastointiin osallistuisivat jatkossa kaikki järjestelmän rahoittajaosapuolet eli valtion ja vakuutettujen lisäksi myös Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Muutoksen jälkeen on perusteltua, että myös sijoituksista tuleva korko-

hyöty tulee kaikkien rahoittajaosapuolten hyväksi. Tämä esitetään toteutettavaksi niin, että ennen maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kokonaiskustannuksien jakamista eri rahoittajien osuuksiin, kokonaiskustannuksista vähennettäisiin sijoitusten tuotto. Tällä tavoin ylikorkohyöty jakautuisi kaikille rahoittajaosapuolille samassa suhteessa kuin ne osallistuvat järjestelmän rahoitukseen. Jos sijoitusten tuotto ei saavuttaisi laskuperustekorona tasoa, alite lisättäisiin kokonaiskustannukseen ja kaikki osapuolet osallistuisivat vajeen kattamiseen. Asiasta ehdotetaan säädettäväksi 15 §:n 1 momentissa. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 3 momentin nykyinen säännös korkotuoton ohjaamisesta vain lisäturvan rahoittajille ehdotetaan kumottavaksi.

Perusturvan kattamattoman vastuun täydennys

Uusi kokonaiskustannusten laskentatapa ja perusturvan rahastointi edellyttää, että perusturvan osalta täydennetään tähän mennessä kattamatta jäänyt korvausvastuu, joka on vuoden 2003 lopussa arviolta 40,3 miljoonaa euroa. Tämä ehdotetaan tehtäväksi perimällä Kansaneläkelaitokselta KEL - ja PEL - eläkkeiden sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta MYEL -eläkkeiden osalta vuosittain 15 vuoden siirtymäajan kuluessa erityinen korvausvastuun täydennysmaksu. Laissa todettaisiin, että maksu kohdistuu perusturvan rahoittajiin niiden uusien rahoitusosuuksien suhteessa. Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta osalta maksun suuruus olisi noin 0,7 miljoonaa euroa ja Kansaneläkelaitoksen osalta noin 2,1 miljoonaa euroa vuosittain. Maksu kirjattaisiin maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmään vuosittain tuloksi sitä mukaa kuin Kansaneläkelaitos sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitos MYEL:n toimeenpanosta vastaavana laitoksena sitä maksaisivat.

Korvausvastuun täydennysmaksuvelvollisuudesta ehdotetaan säädettäväksi lain uudessa 15 a §:ssä. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi lisäksi Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta korvausvastuun täydennysmaksun laskemista koskevat perusteet siten, että täydennysmaksu ja kaantuu Kansaneläkelaitoksen ja Maatalous-

yrittäjien eläkelaitoksen kesken lain 15 §:n 2 momentissa ehdotettavien rahoitusosuuksien suhteessa. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriölle säädettäisiin valtuutus tarvittaessa antaa asetuksella tarkempia teknisluonteisia säännöksiä maksun perinnästä.

Kansaneläkelaitoksen rahoitusosuus

Kansaneläkelaitoksen rahoitusosuudesta säädetään nykyisin maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 2 momentissa. Osuus on kirjattu lakiin erikseen jokaisen neljän eri perusturvaetuuden osalta (SVL:n mukainen sairaanhoito, SVL:n mukainen päiväraha, KEL:n ja PEL:n mukaiset eläkkeet). Lisäksi laissa on todettu prosenttilukuina, miten KEL:n ja PEL:n mukaisia eläkekuluja vastaavia prosenttilukuja korotetaan vuosittain.

Edellä esitetystä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kokonaiskustannusten uudesta määrittelystä johtuu, että Kansaneläkelaitoksen eläkeosuuksien prosenttilukujen vuosittainen korottaminen tulee tarpeelliseksi ja siitä ehdotetaan luovuttavaksi. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi Kansaneläkelaitoksen rahoitusosuuksien osalta niin, että lakiin kirjataan neljä prosenttilukua, joita ei vuosittain tarkistettaisi. Ne olisivat sairausvakuutuslain mukaisten päivärahakulujen osalta 14,3 prosenttia ja sairaanhoitokulujen osalta 6,8 prosenttia, kansaneläkelain mukaisten eläkekulujen tai niitä vastaavien kulujen osalta 8,8 prosenttia sekä perhe-eläkelain mukaisten eläkekulujen osalta 0,9 prosenttia.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen rahoitusosuus

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen MYEL:iin perustuvasta rahoitusosuudesta säädetään nykyisin maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 2 momentissa. Osuus on määritelty prosenttilukuna, jota korotetaan vuosittain laissa todetulla prosenttiyksikkömäärällä.

Samoin perustein kuin edellä Kansaneläkelaitoksen osuuden kohdalla, osuuden vuosittainen korottaminen tulee kokonaiskustannusten uuden määrittämisen johdosta tarpeelliseksi.

Siksi siitä ehdotetaan luovuttavaksi. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 2 momenttia esitetään muutettavaksi Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen rahoitusosuuden osalta niin, että säännökseen kirjataan eläkelaitoksen osuudeksi 9,6 prosenttia. Tätä lukua ei enää vuosittain tarkistettaisi.

Vakuutettujen vakuutusmaksuosuus ja valtion osuus

Vakuutettujen vakuutusmaksuosuus ja valtion osuus on nykyisin kirjattu maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 3 momenttiin saman suuruisina prosenttiosuuksina. Säännöksen mukaan näitä prosenttiosuuksia kuitenkin korjataan lopullisia osuuksia laskettaessa. Vakuutettujen vakuutusmaksuosuuteen lisätään prosenttimäärä, joka vastaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:n 1 momentin mukaisten vapaaehtoisten perusvakuutusten työtulojen yhteismäärän osuutta kaikkien vakuutusten työtulojen yhteismäärästä, ja valtion osuudesta vähennetään vastaava määrä. Tämä johtuu siitä, että valtio ei ole vuoden 1997 alusta lukien enää osallistunut vapaaehtoisten perusvakuutusten perusteella maksettavien korvausten lisäturvan kustannuksiin.

Rahoitussäännösten selkeyttämiseksi tapaturmavakuutuslain 15 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vakuutettujen vakuutusmaksuosuutta ja valtion osuutta kuvaavissa prosenttiluvuissa on jo otettu huomioon, ettei valtio osallistu vapaaehtoisen vakuutuksen lisäturvan kustannuksiin. Vakuutettujen vakuutusmaksosuudeksi ehdotetaan 31,8 prosenttia ja valtion osuudeksi 27,8 prosenttia maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksista. Ei ole odotettavissa, että vapaaehtoisten ja pakollisten vakuutusten suhteessa tapahtuisi esimerkiksi seuraavien viiden vuoden aikana sellaisia muutoksia, että ne ratkaisevasti muuttaisivat tuona aikana vakuutettujen ja valtion keskinäisiä rahoitusosuuksia.

Vapaaehtoisen työtapaturmavakuutuksen vakuutusmaksu

MYEL :in mukaan vakuuttamisvelvollinen maatalousyrittäjä on samalla myös pakollisesti tapaturmavakuutettu. Maatalousyrittäjä, jota MYEL-vakuutus ei koske pakollisesti esimerkiksi iän, maatalon pienen koon tai perheenjäsenen palkanmaksuehdon vuoksi, voi ottaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:n 1 momentin mukaan työtapaturmavakuutuksen vapaaehtoisena. Maatalousyrittäjät ovat vuodesta 1997 lähtien itse kustantaneet vapaaehtoisen työtapaturmavakuutuksen lisäturvaosuuden valtion osallistumatta enää näihin kustannuksiin. Vakuutuksen vapaaehtoisesti ottaneen maatalousyrittäjän vakuutusmaksu on kaksinkertainen vastaavaan pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksuun verrattuna.

Viime vuosien tilastoaineiston perusteella vahinkoriski vapaaehtoisesti vakuutetuilla on olennaisesti alhaisempi kuin pakollisesti vakuutetuilla. Tästä johtuen vapaaehtoisen työtapaturmavakuutuksen lisäturva tulee katetuksi vakuutusmaksuilla, jos maksuna peritään 1,2 -kertainen pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksu. Siksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisen työtapaturmavakuutuksen vapaaehtoisesti ottaneen maatalousyrittäjän vakuutusmaksu olisi vastaavan pakollisesti vakuutetun maatalousyrittäjän vakuutusmaksu 1,2 -kertaisena.

Eräiden viittaussäännösten muutokset

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 6 §:n 3 momentissa säädetään eräiden vammojen korvaamisesta työtapaturmana. Säännöksen mukaan ne korvataan sen mukaan kuin tapaturmavakuutuslain 4 §:n 2 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädetään. Tapaturmavakuutuslain muutoksen 1314/2002 yhteydessä edellä tarkoitettu asetus on kumottu ja asetuksen sisältö on siirretty osin muutettuna tapaturmavakuutuslain 4 §:n 2 momenttiin. Sen vuoksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 6 §:n 3 momentissa oleva viittaus ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännöksessä viitattaisiin suoraan tapaturmavakuutuslain 4 §:n 2 momenttiin.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain

13 §:n 2 momentissa säädetään, että samassa pykälässä tarkoitettuja kokonaiskustannuksia laskettaessa ei oteta huomioon 21 §:n 4 momentin mukaista tapaturmaturvaa muuten kuin erityistilanteessa indeksikorotusten osalta. Mainittu 4 momentti on sittemmin siirretty saman pykälän 5 momentiksi. Sen vuoksi 13 §:n 2 momentissa oleva säännösviittaus tulisi muuttaa viittaukseksi 21 §:n 5 momenttiin.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Valtio vastaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista lisäturvaosuudella sekä välillisesti osallistumalla perusturvaosuudesta vastaavien, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen menoihin kansaneläkelain, sairausvakuutuslain, perhe-eläkelain sekä maatalousyrittäjien eläkelain rahoituksen kautta.

Rahoitusosuuksien määrävuoositaisen tarkistuksen yhteydessä osuudet korjataan vastaamaan perusturvan tasoon tehtyjä muutoksia. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen perusturvaosuuksien muuttaminen ei siten merkitse, että perusturvaa toteuttavien laitosten menot muuttuisivat tapaturmavakuutusjärjestelmän rahoittamisen vuoksi. Koska osuudet tarkistetaan vain määrävuoosin, tarkistuksen aiheuttama muutos osuuksissa näkyy kuitenkin muuttuvina kustannuksina perusturvalaitosten kohdalla.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kokonaiskustannusten arvioidaan olevan vuonna 2004 uudella tavalla laskettuna noin 34 miljoonaa euroa. Nykyisen lain mukaan laskettuna ne olisivat noin 33 miljoonaa euroa. Kokonaiskustannusten laskentatapaa muutettaisiin siten, että kokonaiskustannus muodostuisi entistä tarkemmin todellisista vuosittaisista korvauskuluista eli maksettujen korvausten ja korvausvastuun muutoksen summasta. Tämän johdosta korvausvastuu laskettaisiin joka vuosi kaikista myönnettyistä etuuksista. Aiemmin korvausvastuu laskettiin vain alkavien tai vuoden aikana muuttuneiden etuuksien osalta.

Uuden ja nykyisen järjestelmän rahoitusosuudet vuonna 2004 ja lakiin kirjattavat perus- ja lisäturvan rahoitusosuusprosentit oli-

sivat seuraavat:

	ehdotuksen mukaan v. 2004		nykylain mukaan v. 2004	
	%	milj. e	%	milj. e
Perusturva yhteensä	40,4	13,8	41,1	13,8
KELA, yht.	30,8	10,5	26,0	8,7
- SVL (hoito)	6,8	2,3	9,6	3,1
- SVL (päiväraha)	14,3	4,9	9,3	3,0
- KEL	8,8	3,0	6,67	2,3
- PEL	0,9	0,3	0,43	0,1
MELA (MYEL)	9,6	3,3	15,09	5,1
Lisäturva yhteensä	59,6	20,3	65,9	21,6
Vakuutettujen osuus	31,8	10,8	35,1	11,5
Valtion osuus	27,8	9,5	30,8	10,1
Perus- ja lisäturva yht.	100,0	34,1	107,0	35,4

Nykylain mukaisiin prosenttilukuihin sisältyy 7 prosenttiyksikköä vastuuvajauksen kuoletusta. Tästä johtuu, että rahoitukseen tarvittava kokonaisrahamaäärä on 33 miljoonan euron sijasta 35,4 miljoonaa. Jos ehdotetut muutokset toteutetaan, kokonaiskustannus ja samalla rahoittajilta perittävä rahamäärä tapaturmavakuutuksen kustannuksiin olisi vuonna 2004 noin 34 miljoonaa euroa.

Edellä olevien rahoitusosuuksien lisäksi Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos maksaisivat ehdotuksen mukaan vuosina 2004—2018 niin sanottua korvausvastuun täydennysmaksua yhteensä keskimäärin 2,8 milj. euroa vuosittain. Tästä olisi Kansaneläkelaitoksen osuus 2,1 milj. euroa ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osuus 0,7 milj. euroa vuonna 2004. Täydennysmaksulla katettaisiin perusturvalle ennen vuotta 2004 syntynyttä kattamatonta vastuuta, joka voimassa olevassa järjestelmässä näkyy vuosittain kohoavina perusturvan rahoitusosuuksina.

Lähinnä Kansaneläkelaitoksen rahoitusosuuden kohoamisen vuoksi perusturvan suhteellinen osuus nousisi jonkin verran aikaisemmasta ja olisi vuodesta 2004 alkaen 40,4 prosenttia kokonaiskustannuksista. Lisäturvan osuus laskisi vastaavasti ja olisi 59,6 prosenttia kokonaiskustannuksista. Perustur-

van osuus kokonaiskustannuksista olisi vuonna 2004 korvausvastuun täydennysmaksu huomioiden 16,6 miljoonaa euroa ja lisäturvan osuus 20,3 miljoonaa euroa. Perusturvan lisäys olisi 2,8 miljoonaa euroa, joka aiheutuisi pääasiassa korvausvastuun täydentämisestä.

Kansaneläkelaitoksen vastuulla oleva osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksista nousisi 26,0 prosentista 30,8 prosenttiin kokonaiskustannuksista. Korvausvastuun täydennys huomioiden kustannus kasvaisi 3,9 miljoonalla eurolla vuonna 2004. Kansaneläkelaitoksen koko rahoitusosuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmästä olisi 12,6 miljoonaa euroa vuonna 2004. Kasvu aiheutuisi korvausvastuun täydentämisen ohella sairausvakuutuslain muutoksesta (511/2001), jolla muutettiin päivärahojen ansioperustetta ja joka korotti maatalousyrittäjien päivärahan tasoa. Lisäksi rahoitusosuus on kasvanut myös tapaturmaeläkkeissä, mikä aiheutuu tapaturmaeläketason noususta MYEL-työtulojen kasvun myötä.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (MYEL-järjestelmään perustuva osuus) osuus alenisi 15,09 prosentista 9,6 prosenttiin kokonaiskustannuksista. Korvausvastuun täydennysmaksu huomioiden kustannus alenisi 1,1 mil-

joonaa euroa vuonna 2004. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen koko rahoitusosuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmästä olisi 4,0 miljoonaa euroa vuonna 2004. MYEL -järjestelmän osuus tapaturmaeläkkeistä pienentyisi osittain kokonaiskustannusten laskentatavan muuttamisen johdosta.

Valtion osuus perusturvan kustannuksiin muodostuu valtion osuudesta Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen menonlisäykseen ja valtion osuudesta Kansaneläkelaitoksen menonlisäykseen. Välillinen osuus vaihtelee vuosittain riippuen siitä, miten valtio osallistuu perusturvaan toimeenpanevien järjestelmien rahoitukseen. Koska Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen muut tuotot eivät riitä kattamaan nykyisiä menoja, ehdotuksen rahoitusmuutokset heijastuvat täysimääräisesti valtion osuuteen. Näin ollen Kansaneläkelaitoksen 3,9 miljoonan euron menonlisäys ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen 1,1 miljoonan euron kustannusten aleneminen vaikuttaisi suoraan valtiolle perusturvan kautta tulevaan välilliseen osuuteen.

Lisäturvan osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista alenisi noin 6 prosenttiyksikköä 59,6 prosenttiin kokonaiskustannuksista. Valtion osuus olisi 27,8 prosenttia ja vakuutettujen osuus 31,8 prosenttia. Vakuutettujen ja valtion keskinäisen osuuden muutos aiemmista yhtä suurista prosentiosuuksista vakuutettujen korkeampaan osuuteen olisi vain näennäinen. Vastava ero toteutuu jo nykyisin lopullisia prosentiosuuksia laskettaessa. Vakuutettujen vakuutusmaksuosuus olisi vuonna 2004 noin 10,8 miljoonaa euroa ja valtion osuus on noin 9,5 miljoonaa euroa. Valtion osuus vähenisi 0,6 miljoonalla eurolla ja vakuutettujen osuus 0,7 milj. eurolla nykyisin mukaiseen tilanteeseen verrattuna.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen rahoitusosuuksien muutos lisäisi valtion kustannuksia yhteensä 2,2 miljoonalla eurolla vuonna 2004. Perusturvan osalta lisäys olisi 2,8 miljoonaa euroa ja lisäturvan osalta valtion osuus alenisi 0,6 miljoonaa euroa. Valtion

kustannusten vuosittainen lisäys säilyisi arviolta samalla tasolla korvausvastuun täydensymaksua koskevan siirtymäkauden ajan.

Nykyisen lain mukainen keskimääräinen maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusmaksu on vuonna 2004 arviolta noin 115 euroa vuodessa. Vakuutusmaksutason ei arvioida osuuskien muutoksen johdosta olennaisesti muuttuvan nykyisestä.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä yhteistyössä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kanssa. Esityksen valmistelun yhteydessä on kuultu valtiovainministeriötä ja Kansaneläkelaitosta.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 2004 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Rahoitusosuuksien määräytymiseen vaikuttaviin etuuksiin tehtävät muutokset todennäköisesti muuttavat myös tulevana vuosina maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän perus- ja lisäturvan suhdetta ja eri rahoittajaosapuolten osuuksia. Uudet osuusprosentit kirjattaisiin lakiin olemaan voimassa toistaiseksi. Tarkoituksena on kuitenkin, että osuuskien perusteiden tarkistuslaskenta tehtäisiin määrävuosien kuluttua. Seuraava ajankohta voisi olla esimerkiksi vuonna 2009, jolloin lakiin nyt kirjattava prosenttiluvut olisivat samoina voimassa vuodet 2004—2008.

6. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1981 annetun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 6 §:n 3 momentti, 13, 15 ja 20 § ja 21 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 3 momentti laissa 1274/1997, 15 § laeissa 878/1998 ja 936/2000 sekä 21 §:n 2 momentti laissa 1043/1998, sekä *lisätään* lakiin uusi 15 a § seuraavasti:

6 §

Maatalousyrittäjän 2 momentissa tarkoitettussa maatalousyrittäjätyössä tai siitä johtuvissa olosuhteissa saama vamma, joka on syntynyt lyhyehkönä, enintään yhden vuorokauden pituisena aikana ja jota ei korvata ammattitautina, voidaan sen mukaan kuin tapaturmavakuutuslain (608/1948) 4 §:n 2 momentissa säädetään, katsoa työtapaturman aiheuttamaksi.

13 §

Tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksiksi luetaan:

- 1) korvauskulut;
- 2) työturvallisuuskulut; ja
- 3) kohtuulliset hoitokulut.

Tätä pykälää sovellettaessa ei oteta huomioon 21 §:n 5 momentin mukaista tapaturmaturvaa. Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kokonaiskustannuksiin luetaan kuitenkin 21 §:n 5 momentin mukaisen vakuutuksen perusteella maksettaviin etuuksiin työntekijäin eläkelain (395/1961) 9 §:n mukaisesti tulevat korotukset siltä osin kuin vastaavien sijoitusten tuotto ei niihin riitä.

Sosiaali ja terveysministeriö vahvistaa tapaturmavakuutuslaitoksen hakemuksesta ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitettut kokonaiskustannukset.

15 §

Kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja sijoitusten tuotolla. Sijoitusten tuotto lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön maatalousyrittäjien eläkelain 13 §:n 4 momentin nojalla vahvistamien perusteiden mukaisesti. Kokonaiskustannuksista vähennetään ennen rahoitusosuuksien määrittämistä perustekorkokannan ylittävä sijoitusten nettotuotto. Vastavasti jos sijoitusten tuotto ei saavuta perustekorkokannan mukaista tasoa, alitteen määrä lisätään kokonaiskustannuksiin.

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain (364/1963) mukaisia päiväraha-kuluja 14,3 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 6,8 prosenttia, kansaneläkelain (347/1956) mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia kuluja 8,8 prosenttia, perhe-eläkelain (38/1969) mukaisia eläkekuluja 0,9 prosenttia sekä maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia eläkekuluja 9,6 prosenttia.

Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuus on 31,8 prosenttia ja valtion osuus on 27,8 prosenttia kokonaiskustannuksista.

Korvausvastuun rahastotäydennys rahoitetaan perusturvaosuudesta, valtion osuudesta ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudesta edellä 2 ja 3 momentissa todettujen rahoitusosuuksien suhteessa. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta rahastotäyden-

nystä koskevat perusteet.

15 a §

Sen lisäksi, mitä kokonaiskustannusten rahoittamisesta 15 §:ssä säädetään, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on vuosina 2004—2018 suoritettava tämän lain mukaisten kokonaiskustannusten rahoittamiseksi ennen vuotta 2004 perusturvaosuuden osalta syntyneen vastuuvajauksen kattamiseksi korvausvastuun täydennysmaksua. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset maksun perintään liittyvästä menettelystä. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta korvausvastuun täydennysmaksun laskemista koskevat perusteet siten, että täydennysmaksu jakaantuu Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vastattaviin osuuksiin 15 §:n 2 momentissa säädettyjen rahoitusosuuksien suhteessa.

20 §

Työvahinkoturvan järjestämisestä aiheutu-

va vastuu rahoitetaan perusturvaosuudesta, valtion osuudesta ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudesta edellä 15 §:n 2 ja 3 momentissa todettujen rahoitusosuuksien suhteessa. Näiden menojen peittämiseen tarvittavat varat tapaturmavakuutuslaitoksen on kirjattava sosiaali- ja terveysministeriön laitoksen esityksestä vahvistamien perusteiden mukaisesti korvausvastuuna. Siihen on siirrettävä vuosittain määrä, jolla 15 §:n 1 momentissa mainittujen osuuksien yhteismäärä ylittää samana vuonna maksetut korvaukset sekä 13 §:ssä tarkoitetut työturvallisuuskulut ja kohtuulliset hoitokulut.

21 §

Maatalousyrittäjän vakuutusmaksu on 17 §:n 2—5 momentissa tarkoitetulla tavalla määräytyvä vakuutusmaksu 1,2-kertaisena.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2004.

Helsingissä 16 päivänä syyskuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Laki**maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1981 annetun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 6 §:n 3 momentti, 13, 15 ja 20 § ja 21 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 3 momentti laissa 1274/1997, 15 § laeissa 878/1998 ja 936/2000 sekä 21 §:n 2 momentti laissa 1043/1998, sekä *lisätään* lakiin uusi 15 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Maatalousyrittäjän 2 momentissa tarkoitetussa maatalousyrittäjätyössä tai siitä johtuvissa olosuhteissa saama vamma, joka on syntynyt lyhyehkönä, enintään yhden vuorokauden pituisena aikana ja jota ei korvata ammattitautina, voidaan sen mukaan kuin tapaturmavakuutuslain (608/1948) 4 §:n 2 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädetään, katsoa työtapaturman aiheuttamaksi.

Maatalousyrittäjän 2 momentissa tarkoitetussa maatalousyrittäjätyössä tai siitä johtuvissa olosuhteissa saama vamma, joka on syntynyt lyhyehkönä, enintään yhden vuorokauden pituisena aikana ja jota ei korvata ammattitautina, voidaan sen mukaan kuin tapaturmavakuutuslain (608/1948) 4 §:n 2 momentissa *säädetään*, katsoa työtapaturman aiheuttamaksi.

13 §

Tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksiksi luetaan:

- 1) vakuutusvastuu;
- 2) työturvallisuuskulut; ja
- 3) kohtuulliset hoitokulut.

Tätä pykälää sovellettaessa ei oteta huomioon 21 §:n 4 momentin mukaista tapaturmaturvaa. Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kokonaiskustannuksiin luetaan kuitenkin 21 §:n 4 momentin mukaisen vakuu-

13 §

Tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksiksi luetaan:

- 1) *korvauskulut*;
- 2) työturvallisuuskulut; ja
- 3) kohtuulliset hoitokulut.

Tätä pykälää sovellettaessa ei oteta huomioon 21 §:n 5 momentin mukaista tapaturmaturvaa. Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kokonaiskustannuksiin luetaan kuitenkin 21 §:n 5 momentin mukaisen vakuu-

Voimassa oleva laki

tuksen perusteella maksettaviin etuuksiin työntekijäin eläkelain (395/61) 9 §:n mukaisesti tulevat korotukset siltä osin kuin vastaavien sijoitusten tuotto ei niihin riitä.

Sosiaali ja terveysministeriö vahvistaa tapaturmavakuutuslaitoksen esityksestä ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitettut kokonaiskustannukset.

15 §

Kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja sijoitusten tuotolla. Sijoitusten tuotto lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön maatalousyrittäjien eläkelain 13 §:n 4 momentin nojalla vahvistamien perusteiden mukaisesti.

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain (364/1963) mukaisia päiväraha-kuluja 9,3 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 9,6 prosenttia, kansaneläkelain (347/1956) mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia kuluja 6,57 prosenttia, perhe-eläkelain (38/1969) mukaisia eläkekuluja 0,28 prosenttia sekä maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia eläkekuluja 14,39 prosenttia. *Kolmea viimeksi mainittua prosenttilukua korotetaan kuitenkin vuosittain vuodesta 2000 alkaen vastaavasti 0,02, 0,03 ja 0,14 prosenttiyksikköä.*

Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuus on 32,95 prosenttia ja valtion osuus niin ikään 32,95 prosenttia kokonaiskustannuksista. *Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudesta ja valtion osuudesta vähennetään kuitenkin yhtä suurin osin se määrä, jolla sijoitusten tuotto ylittää 13 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa perusteissa määritellyn laskuperustekorkokannan mukaisen tuoton. Lisäksi näin saatuun maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuuteen lisätään prosenttimäärä, joka vastaa 21 §:n 1 momentin mukaisten perusvakuutusten työtulojen yh-*

Ehdotus

tuksen perusteella maksettaviin etuuksiin työntekijäin eläkelain (395/1961) 9 §:n mukaisesti tulevat korotukset siltä osin kuin vastaavien sijoitusten tuotto ei niihin riitä.

Sosiaali ja terveysministeriö vahvistaa tapaturmavakuutuslaitoksen *hakemuksesta* ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitettut kokonaiskustannukset.

15 §

Kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja sijoitusten tuotolla. Sijoitusten tuotto lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön maatalousyrittäjien eläkelain 13 §:n 4 momentin nojalla vahvistamien perusteiden mukaisesti. *Kokonaiskustannuksista vähennetään ennen rahoitusosuuksien määrittämistä perustekorkokannan ylittävä sijoitusten nettotuotto. Vastaavasti, jos sijoitusten tuotto ei saavuta perustekorkokannan mukaista tasoa, alitteen määrä lisätään kokonaiskustannuksiin.*

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain (364/1963) mukaisia päiväraha-kuluja 14,3 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 6,8 prosenttia, kansaneläkelain (347/1956) mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia kuluja 8,8 prosenttia, perhe-eläkelain (38/1969) mukaisia eläkekuluja 0,9 prosenttia sekä maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia eläkekuluja 9,6 prosenttia.

Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuus on 31,8 prosenttia ja valtion osuus on 27,8 prosenttia kokonaiskustannuksista.

teismäärän osuutta kaikkien vakuutusten työtulojen yhteismäärästä, ja valtion osuudesta vähennetään vastaava määrä.

Määrättäessä 2 momentissa tarkoitettujen kansaneläkelaitoksen suoritettavaksi tulevien kuluja rahoitusta ei kunnille lueta kansaneläkelain 62 §:ssä tarkoitettua kustannusosuutta.

Vastuuvajauksen kuoleetus rahoitetaan perusturvaosuudesta. Korvausvastuun rahoitustäydennys rahoitetaan yhtä suurin osin valtion osuudesta ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudesta.

20 §

Työvähinkoturvan järjestämisestä johtuvien tulevien menojen peittämiseen tarvittavat varat tapaturmavakuutuslaitoksen on kirjattava sosiaali- ja terveysministeriön laitoksen esityksestä vahvistamien perusteiden mukaisesti korvausvastuuna. Siihen on siirrettävä vuosittain määrä, jolla 15 §:n 1 momentissa mainittujen osuuksien yhteismäärä ylittää samana vuonna maksetut korvaukset

Korvausvastuun rahoitustäydennys rahoitetaan perusturvaosuudesta, valtion osuudesta ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudesta edellä 2 ja 3 momentissa todettujen rahoitusosuuksien suhteessa. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta rahoitustäydennystä koskevat perusteet.

15 a §

Sen lisäksi, mitä kokonaiskustannusten rahoittamisesta 15 §:ssä säädetään, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on vuosina 2004–2018 suoritettava tämän lain mukaisten kokonaiskustannusten rahoittamiseksi ennen vuotta 2004 perusturvaosuuden osalta syntyneen vastuuvajauksen kattamiseksi korvausvastuun täydennysmaksua. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset maksun perintään liittyvästä menettelystä. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta korvausvastuun täydennysmaksun laskemista koskevat perusteet siten, että täydennysmaksu jakaantuu Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vastattaviin osuuksiin 15 §:n 2 momentissa säädettyjen rahoitusosuuksien suhteessa.

20 §

Työvähinkoturvan järjestämisestä aiheutuva vastuu rahoitetaan perusturvaosuudesta, valtion osuudesta ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudesta edellä 15 §:n 2 ja 3 momentissa todettujen rahoitusosuuksien suhteessa. Näiden menojen peittämiseen tarvittavat varat tapaturmavakuutuslaitoksen on kirjattava sosiaali- ja terveysministeriön laitoksen esityksestä vahvistamien perusteiden mukaisesti.

Voimassa oleva laki

sekä 13 §:ssä tarkoitetut työturvallisuuskulut ja kohtuulliset hoitokulut.

Ehdotus

rusteiden mukaisesti korvausvastuuna. Siihen on siirrettävä vuosittain määrä, jolla 15 §:n 1 momentissa mainittujen osuuksien yhteismäärä ylittää samana vuonna maksetut korvaukset sekä 13 §:ssä tarkoitetut työturvallisuuskulut ja kohtuulliset hoitokulut.

21 §

Maatalousyrittäjän vakuutusmaksu on 17 §:n 2—5 momentissa tarkoitetulla tavalla määräytyvä vakuutusmaksu kaksinkertaisena.

Maatalousyrittäjän vakuutusmaksu on 17 §:n 2—5 momentissa tarkoitetulla tavalla määräytyvä vakuutusmaksu 1,2-kertaisena.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.